

måder, men hvor er vores begejstring henne? Der er stadig væk som i Christen Kolds tid brug for oplevelse og oplysning både i lokalsamfundet, hvor den enkelte hører til, og hvor den enkelte skole ligger, og bestemt også i et større internationalt samfund, som Danmark er en del af.

I over 100 år har der været elever på højskolerne, og de har lært om Danmarkshistorien, men derudover må vi nok også se på, at der er brug for, at eleverne i dag lærer, hvad der foregår uden for landets grænser, og her kommer højskolerne også ind i billedet.

Den enkelte elev oplever på en højskole frihed og kommer til at indgå i et fællesskab, og det er først, når man er i et forpligtende fællesskab med andre, at man oplever, at man også er fri, fordi man selv bidrager som en naturlig del til dette fællesskab. Det er det, man oplever i et kostskolemiljø på en højskole.

Der tales meget om i disse dage, at højskolen er i krise på grund af manglende elever, men det er vel lidt store ord. Det er rigtigt, at der er færre elever, men der er også færre unge i en ungdomsårgang. Der er blevet flere uddannelsespladser, og det tror jeg også, at man fra højskolernes side glæder sig over, og man erkender, at der i stedet for er brug for det, at der er en udfordring i det, vi står i.

Venstre oplever ikke, at vejen frem for højskolerne er, at de skal ud og genfinde ledige bistanndsklienter osv., som i stor udstrækning prægede højskolebilledet i 1980'erne, men højskolen skal derimod placeres som et naturligt tilbud for alle unge. Her har højskolerne altså et unikt tilbud, så der er brug for gåpåmod for højskolerne.

Men der er et problem i, og det er fuldstændig uacceptabelt, at en højskoleelev skal betale 20 gange så meget i egenbetaling som en elev på en daghøjskole, for slet ikke at nævne den ublu konkurrence fra AMU-kurserne. Selv om der blev afsat 15 mio. kr. på finansloven, ville Venstre og De Konservative godt have haft det beløb øget til 25 mio. kr., da Venstre ønsker at skabe lige konkurrencevilkår mellem folkehøjskolerne og de øvrige skoleformer, bl.a. daghøjskolerne, og bruge pengene til at forhøje tilskuddet pr. elev på folkehøjskolerne.

Det er ikke det samme som at trække et sikkerhedsnet ind under alle højskoler. Det vil vi ikke. Det skal trods alt være skolernes evne til at tiltrække elever, der afgør, om de kan over-

leve, men der skal altså være en fair konkurrence mellem det offentlige og de frie skoler.

I redegørelsen er der stillet syv forslag, og jeg vil godt have et otteende forslag med som Venstres, og det er et forslag om et samspil mellem erhvervslivet og de frie skoler.

Hvor speciel kan en folkehøjskole være? Ja, skolerne må gerne være specielle, men det skal være det folkelige, oplysende og almindendannende, der fortsat skal være hovedelementet, og vi er godt tilfredse med fordelingen med de to tredjedele til det almindendannende. I virkeligheden er tingene jo heller ikke så knivskarpe i det daglige.

Venstre ønsker også, at skolerne skal være åbne for alle og ikke oprettet som lukkede tilbud. Det vil efter Venstres opfattelse i den grad være imod hensigten om en fri højskole.

Skal eleverne bo på skolen? Det er jo meget nemt at svare ja på, jævnfør mit tidligere indlæg om, hvilken betydning et kostskolemiljø har for en positiv indvirkning på fællesskab og forpligtethed, og her skal vi ikke være dem, der blander os i, hvordan skolerne tilrettelægger det.

Er de korte kurser rigtig højskole? Ja, det er de. De giver mange mennesker mulighed for at komme på højskole og få en positiv oplevelse ved et kort ophold. Men vi må indrømme, at der i tidens løb har været enkelte uheldige eksempler på, at højskolerne har udbudt aktiviteter, som ligner rene ferieforystelser. Den slags skal staten selvfølgelig ikke give tilskud til, og her vil jeg nok opfordre højskolerne til, at de i deres egen kreds luger ud i den slags misbrug.

Skal der være flere 30-60-årige på folkehøjskolerne? Det ville da være et godt pusterum for mange, og så kan det være til inspiration både for den enkelte og også for erhvervslivet, men det skal vi politikere vel i grunden ikke blande os i. Vi skal give rammerne, og også her må højskolerne selv udfylde dem eventuelt i samarbejde med erhvervslivet.

Hvor lange skal kurserne være?

Ja, her kan det da godt være, at vi skal bløde de nuværende rammer lidt op, men det må aldrig få karakter af, at det kun er korte kurser, der tilbydes. Der skal fortsat være lange kurser med mulighed for fordybelse.

Skal folkehøjskolerne være mere internationale?

Ja, men det er de jo allerede; der kommer mange elever hertil fra andre lande. Men der er også nye tiltag på vej på det område, og dem